

Skal du købe bærbar pc?

Køber du en ny pc i dag, er der en god sandsynlighed for, at valget falder på en bærbar. Men før du køber, er det klogt at gøre dig klart, hvad du egentlig skal bruge maskinen til. Ellers kan du let komme til at prioritere forkert. Husk også ekstraudstyret, hvis du planlægger at bruge den bærbare som din primære arbejdsstation; ellers kan resultatet hurtigt blive dårlig arbejdsstilling og ondt i nakken.

De bærbare computere bliver stadig mere udbredte og overhalede for flere år siden de klassiske, stationære desktopmodeller i popularitet. Det skyldes ikke mindst, at de såkaldte ”notebooks” eller ”laptops” er blevet betydeligt billigere end førhen. Samt at selv prisbillige bærbare i dag er tilstrækkeligt hurtige til – for langt de fleste brugeres vedkommende – at erstatte den stationære maskine som primær pc i hjemmet, på arbejdet eller studiet.

Blandt fordelene skal naturligvis også nævnes, at en bærbar pc fylder mindre end en stationær ditto, samt at du – i sagens natur – kan tage den med dig overalt. Sidstnævnte fordel er kun blevet mere aktuel, i takt med at både trådløse og regulært mobile netværksforbindelser er blevet både billigere og betydeligt mere udbredte end for blot ganske få år siden. Denne udvikling vil efter alle pejlemærker at dømme accelerere, så vi snart værner os til at kunne være online med vores bærbare computere hvor som helst, når som helst.

Endelig bruger bærbare computere betydeligt mindre strøm end deres stationære fætre, hvilket – med de stadigt stigende elpriser in mente – bliver en parameter, der får stadigt større betydning for mange forbrugeres produktvalg.

Bærbare kan fremme usund arbejdsstilling

Der er imidlertid ikke kun fordele forbundet med de bærbare maskiners fremmarch, og blandt de primære ulemper skal nævnes en decideret elendig ergonomi. Med en skærm, der sidder umiddelbart over skrivebordspladen samt en lille pegeplade som erstatning for musen, inviterer den bærbare pc til en forkrampet arbejdsstilling, der let resulterer i spændingshovedpine og ubehag. Navnlig hvis du sidder ved den hele arbejdsdagen igennem. Hvilket i og for sig ikke er så mystisk, al den stund at maskinerne oprindeligt blev designet som et transportabelt supplement til en stationær maskine, ikke som primær arbejdsplatform.

Derfor vælger mange virksomheder af arbejdsmiljømæssige hensyn at investere i en stander, der bringer den bærbare pc's skærm op i øjenhøjde. Ligeledes købes typisk et ekstra tastatur og en mus. Samme løsning kan du med fordel vælge som privatperson, navnlig hvis du bruger meget tid foran maskinen på hjemmefronten.

Mange anvender den bærbare pc som primært arbejdsredskab, selv om den slet ikke er beregnet til det, og det kan give smerter i nakke og hoved. Men investerer du i en stander, der bringer skærmen op i øjenhøjde – samt et eksternt tastatur – er du godt hjulpet.

Reparationer er ofte kostbare

En anden ulempe er de bærbare maskiners relative skrøbelighed. Navnlig lever stik og tilslutninger et udsat liv, for kommer du til at rykke sideværts i strømledningen, risikerer du let at ødelægge strømstikket. Det er en af de hyppigst sete skader på bærbare computere og koster let adskillige tusinde kroner at udbedre, fordi alle stik sidder monteret direkte på computerens bundkort – der er et af maskinens mest kostbare komponenter at købe og udskifte. Derfor er det en god idé at behandle computeren med omtanke, og mange vælger derfor at tage alle stik og ekstraenheder ud af computeren under transport. Ligeledes er det en god idé at opbevare den i en stødsikker taske og et stød- og vandafvisende omslag, når du ikke anvender den. Bare for en sikkerheds skyld.

Bærbar ydeevne stadig dyrt

Endelig skal det nævnes, at prisen på højtydende bærbare computere som tommelfingerregel er ca. det dobbelte af stationære modeller med tilsvarende kraftige processorer og grafiske kredsløb. Men dette forbehold har dog kun betydning, hvis du skal anvende computeren til krævende aktiviteter såsom nyere 3D-spil eller videoredigering; billedredigering, netsurf og almindelige kontorprogrammer håndterer langt de fleste notebooks i budgetklassen uden at kny.

Kraftige bærbare computere, der kan afvikle de nyeste 3D-spil i flotteste kvalitet, er ofte rene udstyrsstykker – men også temmelig kostbare. Så er du spillefugl uden reelt behov for at slæbe computeren med rundt, får du op til dobbelt så megen ydelse for pengene ved at vælge en stationær pc.

Hvilken slags bærbar har du behov for?

Der findes i dag bærbare computere med alt fra små ni-tommer skærme og helt op til ”slæbbare” monster-maskiner med 20-tommer displays. Ligeledes kan du anskaffe notebooks med de mest basale specifikationer til et par tusinde kroner eller regulære fardjævle til 20.000 kroner, der kan afvikle de nyeste 3D-spil i højeste kvalitet uden at få sved på panden. Der er derfor ikke megen mening i at stille spørgsmålet, om en maskine er ”bedre” end en anden uden samtidig at tage højde for, hvad den skal anvendes til. Så det vil vi gøre i det følgende.

Standardbruger

De fleste privatbrugere anvender primært computeren til kontorprogrammer, netsurf, billedredigering, DVD-kigning og til nød sammenklipning af hjemmevideo. Dertil kommer gerne nogle spil, men det begrænser sig sædvanligvis til børnetitler, online-, strategi- eller skydespil med et års tid på bagen eller mere. Her skal du ikke vælge den allerbilligste maskine på hylden, men gerne gå efter en model med en nyere processor samt grafiske kredsløb med mindst 256 MB hukommelse.

Vær realistisk og vurder, om du primært anvender computeren hjemme – og det gør langt de fleste – eller om den ofte skal med ud af huset. I førstnævnte tilfælde kan du roligt vælge en maskine med en skærmstørrelse på helt op til 17 tommer. Men transporteres computeren ofte, bliver du hurtigt træt af den høje vægt og kan med fordel gå efter en pc med skærmstørrelse på højest 15,4 tommer. Ligeledes vil du som mobil bruger sætte pris på lang batteritid og bør derfor vælge en pc med et ni-cellers batteri (hvilket er af mindre betydning, hvis computeren konstant er koblet til lysnettet).

Typisk prisniveau: 4.000-6.000 kroner

Den studerende

Her bør du navnlig lægge vægt på at begrænse computerens størrelse, da den formentlig ofte skal transporteres (desuden bruger større skærme mere strøm end mindre). Læg også mærke til, om computerens samlede konstruktion forekommer solid, herunder om hængslerne til skærmen virker overbevisende, eller om computeren let "vrides", og panelerne kan løftes i kanterne. Begge dele er oplagte indikatorer på en samlekvalitet under lavmålet, og det kan blive et problem, når computeren skal transporteres hver dag. Lang batterilevetid har høj prioritet, og det er værd at betale ekstra for et ni-cellers batteri, da det giver mindst en times ekstra arbejdstid. Endelig bør du i videst muligt omfang undgå en maskine med en såkaldt "glare"-skærm. Det er en – efterhånden meget udbredt – skærmtype, der giver en flot farvegengivelse men som er stort set ubrugelig udendørs eller i rum med meget lysindfald, fordi den reflekterer bagfrakommende lys.

Typisk prisniveau: 6.000-9.000 kroner

Erstatning for den stationære

Her er tale om en pc, der udelukkende anvendes i hjemmet. Derfor vil fokus med en såkaldt desktop-erstatning ofte være på at få en stor skærm og ditto tastatur, mens batteritiden er af mindre betydning; enkelte maskiner i denne kategori *har* ikke engang et batteri. I denne kategori kan du ofte købe ganske kraftige computere til en favorabel pris, fordi der ikke er brugt ressourcer på at maksimere batteritid eller "pakke" og køle højtydende komponenter på ganske lidt plads. Ligeledes er der ikke lagt særlig meget vægt på, at maskinen skal kunne klare daglig transport.

Typisk prisniveau er meget bredt: 6.000-12.000 kroner

Spillefuglen

Når brugere med særlig forkærlighed for de nyeste pc-spil køber en bærbar pc, er det ofte fordi, de let vil kunne tage den med til venner eller spilsammenkomster. Derfor adskiller disse maskiner sig primært fra desktop-erstatningerne ved at være en smule mindre – samt ofte også en del mere kostbare. Her skal du særlig lægge vægt på at købe en pc med en kraftig processor og dedikerede grafiske kredsløb med mindst 512 MB hukommelse (og gerne mere). Skærmen skal gerne have en opløsning på mindst 1680 x 1050 pixels – og måske endda 1920 x 1200 pixels – for at kunne drage fordel af de flotte grafiske effekter og høje opløsning i de nyeste spiltitler. Husk, at en bærbar pc til spillebrug koster ca. det dobbelte af en stationær computer med tilsvarende ydelse. Ligeledes er batteriets levetid – på grund af de kraftige grafiske kredsløb – ofte temmelig kort.

Typisk prisniveau: 10.000-16.000 kroner

Den rejselystne

Her lægges vægten i ekstraordinær grad på begrænset størrelse og lang batterilevetid, men herefter skilles vandene. For hvor forretningsfolk gerne går efter relativt højtydende og kostbare "subnotebooks", kan almindelige brugere med fordel vælge en af de små og meget billige "netbooks" eller minibærbare, som de også kaldes. Her kan du til en meget lav pris få en pc på under et kilo med en lille skærm, typisk på 9-10 tommer, der alt i alt fylder ca. det samme som en velvoksen paperbackbog. Disse maskiner har meget begrænsede specifikationer og kan kun afvikle de allermest basale spil, ligesom de små skærme og klejnt tastaturer gør dem uegnede til at arbejde på over længere perioder.

Omvendt kan de sagtens håndtere kontorapplikationer og internetbrowsing, og de er velegnede til at få et stykke arbejde fra hånden eller tage noter med, hvis du hyppigt kører i tog eller rejser verden tynd. Den lave pris gør det også overkommeligt at erstatte tabet, hvis computeren skulle lide skade eller blive stjålet.

Typisk pris niveau:

Klassiske subnotebooks til forretningsbrugeren: Fra 10-12.000 kroner

Netbook/minibærbar: 2.000-2.500 kroner

I 2008 sendte en række producenter en helt ny produktkategori – de meget billige mininotebooks eller "netbooks" – på det danske marked. De udmærker sig ikke blot ved priser på 2.000-3.000 kroner, med også ved ekstremt lav vægt på under et kilo. Begrænsede specifikationer, små skærme og ditto tastaturer gør dog de små maskiner uegnede som primære arbejdsredskaber. Men de er fremragende, hvis du søger en pc, du kan have med overalt. For eksempel i toget eller på rejsen.

Udstyr og tilslutningsmuligheder

En vigtig parameter ved køb af en bærbar pc er, at den har gode tilslutningsmuligheder og rummer de funktioner og hardwareenheder, du har brug for.

Af de mest almindelige typer udstyr og tilslutningsmuligheder kan nævnes:

- **Tastatur:** Læg ved køb mærke til, om tastaturet er rart at arbejde med, eller om det ”klaprer” og virker for løst.
- **Touchpad:** Indbygget museerstatning. Læg mærke til, om markøren er let at flytte præcist med den berøringfølsomme flade.
- **Optisk drev:** Alle nutidige bærbare (på nær de ultrabærbare) er udstyret med CD/DVD-læser, og de fleste med et kombidrev, der kan læse og skrive på både DVD og CD-skiver. Man kan også købe eksterne drev, der tilsluttes via USB-porten.
- **Skærmtilslutning:** Praktisk taget alle bærbare computere har VGA-port, der gør det nemt at tilslutte en ekstern skærm, men en del har tillige DVI- eller HDMI-port, der giver en flottere billedkvalitet på den eksterne skærm.
- **USB-porte:** Langt den mest almindelige tilslutningsform, hvad enten du skal tilkoble printer, kortlæser, mus, eksterne harddisk etc. Tre USB-porte må anses for et absolut minimum.
- **Ethernet/netværksport:** Anvendes til at koble maskinen på kablede netværk.
- **Indbygget trådløst netværk (også kaldet WiFi):** Er reelt standardudstyr i dag, hvorved du slipper for at skulle sætte en USB-dongle i maskinen for at opnå trådløs netværksforbindelse.
- **FireWire / IEEE 1334:** Anvendes typisk ved overførsel af data mellem pc og digitale videokameraer (mange videokameraer har dog også USB-tilslutning)
- **BlueTooth:** En trådløs standard, der navnlig er nyttig ved synkronisering af data såsom kalender, kontaktinformationer, fotos etc. mellem pc og mobiltelefon. Er ofte ekstraudstyr.
- **Kortlæser:** Mange notebooks har indbygget kortlæser, der gør det bekvemt at overføre billeder fra digitalkameraer.
- **Webcam:** Mange notebooks til forbrugermarkedet har i dag indbygget webcam (typisk monteret i rammen over skærmen). Sjældent af lige så god kvalitet som eksterne webcams, men dog absolut brugbare.
- **Mobil bredbåndsforbindelse:** I takt med at de mobile højhastighedsnetværk udbygges, bliver det stadig mere almindeligt, at bærbare computere har et såkaldt HSDPA-modem indbygget. Hermed kan computeren – med et SIM-kort – koble op på en mobil bredbåndsforbindelse. Praktisk på steder, hvor der ikke er trådløs netværksdækning (som fx i toget eller sommerhuset).

Sidst opdateret 10/09 2008

af Michael C. Svendsen, [IT- og Telestyrelsen](#)